

18. december 2024

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København
Att.: politikontoret@jm.dk; emva@jm.dk

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM TILHOLD, OPHOLDSFORBUD OG BORTVISNING (FORSØGSORDNING MED ELEKTRONISK KONTROL SOM SUPPLEMENT TIL OPHOLDSFORBUD)

Danner vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til Justitsministeriets udkast til forslag til lov om ændring af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (forsøgsordning med elektronisk kontrol som supplement til opholdsforbud).

GENERELLE BEMÆRKNINGER

Selvom voldsudsatte kvinder bryder med voldsudøveren, bliver mange fastholdt i volden. De bliver chikaneret, overvåget og kontrolleret af deres ekspartner. Kvinderne lever hver eneste dag i frygt for ny vold eller for at blive slået ihjel. Desværre er frygten reel. For mange kvinder udsættes for ny vold. Og partnerdrab er den næst-hyppigste drabsform i Danmark – langt størstedelen af ofrene er kvinder¹.

Derfor er det helt afgørende, at der iværksættes nye initiativer til fordel for partnervoldsofre, som står mål med den voldsomme belastning, som partnervold, chikane, forfølgelse og trusler kan udgøre for partnervoldsofre.

Danner bakker derfor overordnet op om en forsøgsordning med elektronisk kontrol – "omvendt fodlænke" – som supplement til opholdsforbud, når formålet er i højere grad at kunne beskytte ofre for partnervold og forebygge partnervold og drab i nære relationer i Danmark. Ordningen vil være et godt beskyttelsestiltag for ofrene. Ligesom det vil skabe mulighed for at øge ofrenes livskvalitet og handlerum.

Samtidig anerkender Danner, at et påbud om at bære elektronisk kontrol er et indgribende forebyggende tiltag, som derfor først og fremmest bør betragtes som en del af partnerdrabsforebyggelse.

MÅLGRUPPEN BØR INDSKRÆNKES FOR AT SIKRE NOK DATA EFTER FORSØGSPERIODEN

Selvom Danner bakker op om forsøgsordningen, vil Danner dog påpege, at en treårig forsøgsperiode med i alt 15 GPS-fodlænker er relativt begrænset.

Derfor anbefaler Danner, at ordningen bør afgrænses til partnervoldssager og/eller sager, hvor stalking indgår som en del af volden mod en (tidligere) partner – og hvor der er risiko for drab. Det er afgørende for muligheden for at opfylde det primære formål med ordningen: At forhindre partnervold og partnerdrab samt et vigtigt redskab til at sætte ind over for de serielle partnervoldsudøvere.

Derudover er det afgørende for muligheden for at indhente tilstrækkelig viden og erfaringer med ordningen efter den treårige forsøgsperiode med henblik på evaluering og evt. tilpasning og udbredelse af ordningen.

¹Justitsministeriet: [Drab i Danmark 2017-2021](#)

18. december 2024

TAG HØJDE FOR PARTNERVOLDSMØNSTRET OG FORSKELLIGE RISIKOFATORER

Stalking går ikke nødvendigvis forud for partnervold og -drab². Danner mener derfor *ikke* nødvendigvis, at stalkingen skal indgå som primær udslagsgivende faktor for, om en GPS-fodlænke kan påbydes.

Derimod er det væsentligt at have øje for partnervoldsmønstret og de forskellige indikatorer for partnerdrab for at kunne vurdere, i hvilke sager en GPS-fodlænke kan bruges som forebyggelsestiltag mod partnervold og -drab. Danner mener, GPS-fodlænken bør kunne finde anvendelse i sager, hvor der generelt – ud fra forskellige parametre – vurderes at være en risiko for eskalering af partnervold, partnerdrab og/eller drab på børn eller øvrige pårørende.

Fx ved vi fra international og national forskning, at voldsudøveren ofte har truet med drab og selvmord forud for et partnerdrab³. Han har ofte udsat kvinden for massiv psykisk vold og tiltagende tvingende kontrol⁴. Samtidig har der ofte været grov og særdeles farlig fysisk vold, som angreb med våben, slag med fysiske genstande samt kvælningsvold⁵. International forskning viser, at alene kvælningsvold øger risikoen for partnerdrab med op til 700%⁶. Kvælning er derudover den hyppigst anvendte metode til partnerdrab mod kvinder. Den næst-hyppigste er knivdrab⁷.

ORDNINGEN BØR KUNNE ANVENDES I SAGER, HVOR DER ER FÆLLES BØRN

Danner gør opmærksom på, at der med lovforslaget umiddelbart ikke gives mulighed for, at ofre, som har børn med voldsudøver, kan indgå i ordningen. Næsten lige så mange børn som kvinder bliver indlogeret på krisecentre i Danmark⁸. Mange ofre for partnervold har børn med voldsudøveren. Voldsudøveren har i mange tilfælde stadig mulighed for kontakt og samvær med børnene efter et samlivsbrud. Og Danner erfarer, at mange voldsudøvere efter et brud fortsætter volden – både generelt og igennem det familieretlige system og/eller andre offentlige instanser og myndigheder.

I gennemsnit bliver 5 børn hvert år dræbt i Danmark. Det er væsentligt flere børn per indbygger sammenlignet med fx Norge, Finland og Holland. Størstedelen af drabene sker i forbindelse med, at kvinden ønsker at forlade eller lige har forladt sin partner og/eller i forbindelse med familieretlige problemer om barnet. Gerningsmanden er næsten altid far⁹.

Danner mener, det er væsentligt, at ministeriet forholder sig til, hvordan man vil sikre, at ordningen også kan finde anvendelse i sager, hvor den forurettede og gerningspersonen har fælles børn. Det gælder både i de tilfælde, hvor der er uafsluttede familieretssager, og/eller sager hvor voldsudøveren har ret til samvær med børnene. I den forbindelse er det væsentligt, at ministeriet forholder sig til, hvordan man vil sikre både børnenes og

² [Monckton-Smith, Jane \(2020\): Intimate Partner Femicide: using Foucauldian analysis to track an eight stage relationship progression to homicide](#)

³ [Monckton-Smith, Jane \(2020\): Intimate Partner Femicide: using Foucauldian analysis to track an eight stage relationship progression to homicide](#)

⁴ [Rasmussen, Nørregård-Nielsen & Westermann-Brændgaard \(2016\) Forebyggelse af drab og dødelig vold i nære relationer](#)

⁵ [Danner \(2022\): Partnervold kan føre til partnerdrab](#)

⁶ Glass N, Laughon K, Campbell J, Block CR, Hanson G, Sharps PW, & Taliaferro E. (2008) Non-fatal strangulation is an important risk factor for homicide of women. *The Journal of Emergency Medicine*

⁷ Thomsen, Asser P. (2020): Homicide in Denmark 1992-2016, Aarhus Universitet; Dobash & Dobash (2015): When men murder women

⁸ <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/sociale-forhold/social-stoette/kvindekrisecentre>

⁹ *Drab i familien. Når børn bliver ofre*, Djøf Forlag, 2022, Mai Heide Ottosen, redaktør, i samarbejde med Louise Høyer Bom, Nell Rasmussen og Bente Boserup

18. december 2024

den forurettede voksnes sikkerhed, hvis børnene skal have samvær med fodlænbæreren.

POSITIVT, AT POLITIET KAN TRÆFFE AFGØRELSE OM AT PÅBYDE FODLÆNKE

Det er positivt, at ministeriet har inddraget relevante erfaringer fra Norge i udarbejdningen af lovforslaget. Først og fremmest er det positivt, at det er politiet, der – ligesom efter de gældende regler om meddelelse af tilhold, opholdsforbud og bortvisning – vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt en person skal være GPS-fodlænke. Samtidig er det positivt, at fx den geografiske afgrænsning skal afgøres med tanke på politiets responstid, og at forstyrrelse af signalet eller manglende ladning kan indgå som brud på påbuddet.

Danner mener, det er afgørende, at politiet sideløbende med ordningen sikres tilstrækkelig opkvalificering i voldsforståelse og risikovurderinger. Det vil styrke politiets muligheder for at vurdere risikoen for eskalering af vold og overtrædelser af eventuelle tilhold og opholdsforbud i de konkrete sager – og i sidste ende muligheden for at påbyde elektronisk kontrol til voldsudøvere.

BRUG FOR FOKUS PÅ DRABSRISIKOEN FREMFOR MÆNGDEN AF LOVOVERTRÆDELSE

Danner gør opmærksom på, at ofre og gerningsmænd ofte ikke har været i kontakt med politiet forud for et partnerdrab, og at voldsudsatte sjældent anmelder volden¹⁰. Danner opfordrer derfor til at indtænke muligheden for at inddrage kvindekrisecentrene, da de kan understøtte kvinderne i at anmelde volden og være behjælpelige med voldsforståelse, risikovurderinger mv. i de konkrete sager.

Derudover er det væsentligt at understrege, at barren for, hvornår en fodlænke kan udstedes, ikke må være disproportional høj – sammenlignet med den øgede risiko for drab, som offeret er underlagt, hvis en GPS-fodlænke ikke udstedes i tide.

Danner opfordrer derfor til at tage højde for risikoen i den konkrete sag – ikke nødvendigvis antallet af lovovertrædelser, der går forud. Det vil styrke mulighederne for at beskytte den voldsudsatte tilstrækkeligt.

Samtidig opfordrer Danner til løbende evaluering af forsøgsordningen med henblik på evt. at foretage justeringer, såfremt ordningen ikke kan finde tilstrækkelig anvendelse i sager om alvorlig partnervold og risiko for drab.

ORDNINGEN BØR SUPPLERES AF INDSATS TIL DEN VOLDSUDSATTE

For at sikre det bedst mulige udfald af implementeringen bør et påbud om elektronisk kontrol suppleres med en indsats til den voldsudsatte samt voldsudøveren. Indsatsen til den voldsudsatte bør bero på afklaring af og dialog om risikovurdering samt egen sikkerhedsøgende adfærd.

I de tilfælde, hvor kvinden er eller har været indlogeret på et kvindekrisecenter, kan krisecentrene med fordel inddrages i vurderingen af og dialogen om kvindens sikkerhedssituation og sikkerhedsadfærd, da krisecenteret ofte har omfattende viden om kvindernes behov, sikkerhedssituation og -adfærd før, under og efter et krisecenterophold.

Danner gør dog opmærksom på, at der er sager, hvor det *ikke* vil være gavnligt at påbyde elektronisk kontrol – trods massiv vold og kontrol. I sager, hvor der fx også indgår

¹⁰ <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2024/12/Udsathed-for-vold-og-andre-former-for-kriminalitet.-Offerundersogelserne-2005-2023.pdf>; Søren Rye (2019): Intimate Partner Homicide in Denmark 2007-2017. Tracking Potential Predictors of Fatal Violence

18. december 2024

netværksbaseret vold og kontrol, vil den elektroniske kontrol risikere at skabe en falsk tryghedsfølelse hos den udsatte.

Slutteligt vil Danner gøre opmærksom på, at GREVIO – Europarådets ekspertgruppe for indsatsen mod vold mod kvinder og vold i hjemmet – i sin rapport om Danmark offentliggjort dags dato netop fremhæver elektronisk kontrol, "den omvendte fodlænke", som et vigtigt fremskridt i Danmark¹¹.

Kontakt Cecilie Nielsen på cen@danner.dk eller 30785862, hvis I har spørgsmål.

Med venlig hilsen

Mette Marie Yde, direktør

¹¹ [GREVIO \(2024\): First thematic evaluation report published on 18 December 2024](#)